

"Последњи сусрет са Весном Пешић деловао је неискрено. Објашњење њене оставке сведено је на фалсификат мог цитата и спуштено на ниво компромитоване политике Вука Јеремића и других конзервативних снага којима смо ЛДП и ја вечите мете"

Међу неистомишљеницима Чедомира Јовановића већ одавно нису само "слобисти", "коштунџевци" и "јеремићевци". Разлике у ставовима о томе како мењати Србију одвојили су од ЛДП-а и неке од оних који су били део имиџа ове странке. Њима се последњих дана придружио и становити број "пешићеваца".

Како је изгледао ваш последњи сусрет са Весном Пешић?

Неискрено.

У ком смислу?

Оно што је написала у оставци, она пре тога није рекла мени.

Мислите да мотиви за оставку госпође Пешић нису били они који су јавно саопштени?

Мислим да нису. Њено објашњење је неискрено, а сам поступак неодговоран.

На основу чега то тврдите?

На основу тога што је њено објашњење сведено на фалсификат мог цитата и спуштено на ниво компромитоване политике Вука Јеремића и конзервативних снага у друштву чији је он ексклузивни представник, а ЛДП и ја вечите мете.

Али ЛДП-у не може бити свеједно ако се неко ко има углед и репутацију Весне Пешић повуче са функције ?

Наши посланици нису таоци бланко оставки, нису климоглавци, они су људи који имају право на своје мишљење. Весна Пешић је у томе уживала моју бескрајну подршку, и ту се ништа није променило.

Мислите да је уместо оставке на месту председника Политичког савета требало да врати и мандат?

Апсолутно не, али особа која се налази на месту председника Политичког савета треба да преузме одговорност која прати такав статус у странци изложеној константним нападима, уместо да се у једној јефтиној афери дистанцира од своје партије, тим пре што се говорило о теми за коју смо сигурни да смо у праву.

Да ли то слаби странку?

Било би нам лакше да до тога није дошло. Увек сам се залагао за јасне односе у оквиру наше партије. Мислим да је Весна погрешила, она је уверена да ја нисам био у праву, странка је јасним ставовима рашчистила ту ситуацију. Због тога нисмо слабији, што би био случај да смо наше неспоразуме гурали под тепих. Она има своје место у ЛДП-у и то се не доводи у питање. Наша способност да живимо с разликама у ставовима чини нас јачим.

Чиненица је да госпођа Пешић није прва особа са којом се разилазите?

То се никада није догађало из личних разлога. Мени је важно да нико од оних који су отишли није био спречен да обавља свој посао у странци, а са многима од њих сам и даље у нормалним односима.

Али ти одласци поспешују критике о ЛДП-у као ауторитарној партији?

Потпуно сам свестан да сам вечна инспирација Србији са којом сам у конфликту не због личног интереса, већ због тога што покушавам да афирмишем вредности које ће овом друштву отворити другачију перспективу од оне која се, попут паклене судбине, преноси с генерације на генерацију.

Не можете рећи да су сви који вас критикују део те паклене судбине?

То и не тврдим. Весна и ја се разликујемо у погледу концепта и карактера ЛДП-а. Странка не може да буде само платформа за коментарисање догађаја на трагу онога што је Зоран Ђинђић називао "етиком начела" одбацујући критике из круга "двојке" због одласка на Пале и његовог става да је странка предузеће а не салон. Колико год да смо у праву, морални став није довољан, морамо бити способни да утичемо на догађаје. Не припадам генерацији српских дисидената и опозиционара који су били једино способни да кажу шта није у реду, и да мирно оду на спавање када положе тај тест интелектуалне савести. Хоћемо да одемо корак даље, и да мењамо ствари. Милошевића нема већ дуже од десет година, и не може се свако ко се налази на власти прогласити новим Милошевићем. То не сме да буде оправдање за катастрофално стање у коме се земља налази, за шта је пре свега одговоран менталитет друштва које пренаглашава одговорност појединаца на власти, док бежи од властите одговорности. Зато смо и направили стратегију која треба да извуче грађане из ровова и ослободи друштво од антагонизама који га уништавају.

Вама се замера да оно што сте говорили о интервенцији у Либији и није у складу са политиком странке?

Један од основних елемената нашег политичког програма је интеграција Србије у НАТО.

Не због тога што смо као клинци били импресионирани маскираним униформама, него зато што смо свесни да живимо на простору који у сукобима прождире друштва сваких тридесет-четрдесет година, након којих се опорављамо до неког новог крвопролића. Код нас су оријентираи за време и живот пре свега ратови.

Критиковали сте интервенцију?

Нас не радује посртање интервенције, немоћ да се дâ довољно добар одговор на Гадафијев фатализам. Наша позиција је превише спорна да бисмо ћутали пред очигледним слабостима Обама или НАТО-а. Они не компромитују себе, али уништавају нас уколико ћутимо и окрећемо главу у страну док Србију, против њене воље, из руског крила гурамо ка Бриселу и Вашингтону. Осим тога, нас на такав став обавезује и етички моменат који произилази из карактера ЛДП-а. Једноставно, не можемо постати део савременог света са политиком без кичме. Та кичма нас обавезује да јасно кажемо када неко греша. Начин на који се Америка повлачи из Либије говори да сам био у праву када сам рекао да је то погрешан потез зато што се не знају циљ те закаснеле интервенције, време у коме ће се она спровести и средства којима ће се остварити.

То је став ваше странке, а не размишљања Чедомира Јовановића?

Апсолутно. Не можемо да ћутимо пред чињеницом да је наша дипломатија неми посматрач "арапског пролећа" у коме нестају традиционална упоришта њене пропале политике која је требало да послужи као компензација за то што немамо подршку од дела света од кога пресудно зависимо. Управо због тога што немамо подршку у Европи која нам је само декларативно приоритет, покушали смо да добијемо разумевање од оних који нису способни да се старају ни сами о себи, у најгорим диктатурама планете, међу лидерима одговорним за најмонструозније злочине, укључујући и Либију, у којој смо пре пар месеци славили са Гадафијем четрдесет година његове револуције.

Који успут приређују и канибалистичке гозбе?

То је била метафора за нашу спољну политику која налази уточиште у најгорим режимима на овој планети. Не мислим да сам безгрешан и немам проблем са преузимањем одговорности због речи коју сам одстранио из свог речника. Смита ми

недостатак спремности да се она стави у контекст не само наше борбе за цивиле у Либији, већ и мог петнаестогодишњег деловања у којем сам био легитимна мета због инсистирања на људским правима, грађанским слободама и тоталној равноправности свих.

Где су ти режими, у Конгу?

То је јефтина замена теза политике која је свој космополитизам испољила у деформисаној форми, окупивши на антиамеричкој платформи готово све што овај свет чини несрећним, без обзира на расу, нацију или веру. У том контексту зло, као ни добро, не може бити на тај начин форматизовано.

Али ово што говорите о Гадафију звучи као отворено удварање бирачима у Србији?

Ја сам критиковао и Гадафија и Обаму.

Међутим, учествовали бисмо у бомбардовању Либије ако бисмо постали чланица НАТО , као што предлагете?

Мислим да бисмо управо кроз наше чланство у НАТО-у били у стању да заједно са другима формулишемо ефикаснију политику од тренутне. Интервенција није спорна, проблем је што се са њом закаснило.

Мислите да би Србију неко питао нешто о таквим стварима?

Мислим да смо ту у истој позицији као и сви други. Можемо уживати респект само уколико смо способни и корисни себи и другима.

Ко су онда "Обамини клонови" о којима сте говорили?

Они који седе у власти и одлучују о спољној политици. То се односи на нашу владу, која пре подне лаже Москву, по подне Брисел, а увече Вашингтон. Водимо неискрену политику која покушава да нас прокријумчари и на Исток и на Запад како се овде не би ништа променило.

Успева ли у томе?

Наравно да не успева. Да ли треба конкретнији пример од енергетског споразума са Русијом?

Треба.

Па ево. Може се поћи од чињенице да је упркос томовима поклоњених књига, нарамку икона, бајкерима и Маракани, Србија и даље једина потписница споразума "Јужни ток" која је за улазницу у тај пројекат практично дала свој енергетски сектор руској држави, одричући се права да га контролише или прода у складу са тржишним условима.

О чему то говори?

О немоћи овог друштва да артикулише своје интересе, дефинише циљеве и начине на који се то може остварити.

Али руски премијер вам је лепо рекао да је ту све очигледно, као што је јасно да је поморанца округла ?

То је морбидни гег квазипатриотског блока који покушава да банализује ситуацију која

компромитује њих саме, док сопствену немоћ покушавају да прикрију кандидујући Србима Путина уместо њих самих које нико неће, и небеске Србије у коју више нико не верује. Тако се није понижавао ни Милошевић, који нам је нудио мајку Русију само под НАТО бомбама. У том смислу и тада и данас заправо се само манипулисало осећајем немоћи и тоталне угрожености на коју смо осуђени међусобним поделама и животом на брисаном простору, што је заправо једини прави опис Србије.

Мислите да је то последица поданичког става према Русији?

То говори о презиру који руска администрација гаји према лажљивој и превртљивој политици Београда. Лаж и преваре су константа наше спољне политике без обзира да ли је реч о односу према Вашингтону, Бриселу или Москви. Шта се друго може закључити на основу чињенице да су руском премијеру значајнији нишки бајкери од почасног доктората који је требало да му уручи Београдски универзитет.

Која је последица тога?

Да немамо ниједног искреног партнера у свету, више чак ни Гадафија.

Ко је за то одговоран, министар Јеремић?

Јеремић је само дијагноза стања у држави...

...која гласи?

Хронична деформација друштва које је, оптерећено читавим низом проблема, уверило само себе да је посебно управо због тога што се по свим фундаменталним питањима разликује од времена коме припада, градећи на томе властиту ексклузивност.

То све више личи на ваш лични сукоб са министром спољних послова?

И без њега је очигледно да сам непресушна инспирација сваком власнику картона у овој земљи. Када Јеремић треба да изнесе став о Либији, најближој спољнополитичкој савезници Србије, он говори неистине о мени, као и Војислав Коштуница, који је необавештен о себи, али зна све о мени.

А ви немате проблем са Јеремићем?

Не. Управо ми је послао писмо у коме каже да му је част да ме позове на неку међународну конференцију.

Да, али је лако стајати у опозицији и критиковати оно што други раде.

Ми предлажемо врло конкретна решења.

Које је конкретно решење за питање Косова?

Србија треба максимално да инсистира на остваривању права гарантованих Ахтисаријевим планом који је уграђен у Устав Косова. Неопходно је да напустимо пакосну позицију земље која, ако не може да уради ништа конструктивно, проналази задовољство у томе што чини другима штету.

Да ли то значи прихватање Косова као суседне државе?

То значи да ми немамо права да уништимо Србију доказујући да је Косово њен део. Морамо да напустимо политику самоизолације у коју се повлачимо због тога што свет не може, попут Србије, да једним оком киклопа посматра стварност овог региона.

Ко су носиоци те политике?

Они нису толико ни битни, јер не можемо проблем Косова и бројних девијација друштва искључиво везивати за онога ко се у овом тренутку налази на власти. То је био погрешан приступ карактеристичан за деведесете када је кривац за све био Милошевић. Зато Србија данас тако личи на њега. Неспоразуми су још дубљи, не само због губитка илузије да ће све бити боље Милошевићевим одласком, већ и због континуитета погрешне политике и система вредности који говоре о генетској неспособности да ухватимо корак са светом.

Мислите да су проблеми дубљи од тога ко седи у председничкој фотељи на Андрићевом венцу?

Мислим да јесу. Због тога смо и иницирали идеју фундаменталног преокрета која је неопходна да би се Србија извукла из живог блата. Ми смо генерација која треба да да одговор на кључна питања која су одувек оптерећивала живот на овим просторима, а која су везана за погрешне одговоре на питања о властитом идентитету.

То није само политички преокрет?

Не, политика само крчи пут.

Морални?

Неопходна нам је морална трансформација. Лично мислим да је то први услов. О томе говорим када инсистирам да се, рецимо, питањем ратних злочина поред мене или невладиног сектора бави и Српска православна црква. Да њене владике, на пример, говоре о геноциду који је почињен у Сребреници, јер је то један од неопходних преокрета који је неопходан затрованој стварности у којој живимо.

Како то може да ради СПЦ када су њихови свештеници благосиљали паравојне јединице које су убијале цивиле у Трнову?

То и јесте проблем, јер је наша национална елита морално хендикепирана, и за преокрет о коме говоримо потпуно незаинтересована. Они желе нешто друго. Живот на трагу митова очева нације који се ослобођени одговорности питају за све.

Како онда можете да разговарате о преокрету са Ћосићем или Бећковићем, када су они директно одговорни за стaње које покушавате да промените ?

Када су Бафета оптужили да би од сваког узео новац у својој филантропској кампањи, он им је одговорио да нико није толико грешан да би му одузео право на један добар гест. Моја процена је да ми нећемо бити довољно ефикасни у настојању да променимо Србију уколико не превладамо унутрашњи сукоб који ју је готово дотукао.

Мислите да је Ћосић свестан своје одговорности?

Мислим да је он савршено свестан исхода политике са којом се идентификује.

И да је спреман да сноси последице?

Не желим да тумачим његово нити било чије друго мишљење. То је само губљење времена. Са чињеницама је много лакше. Оне не остављају дилему. Прва чињеница је да смо разговарали отворено о свему: Косову, Русима, Европској унији, НАТО-у, друштву преломљене кичме и затрованих односа, обавезама његове и моје генерације од којих се не може побећи. Друга је чињеница да су се многи потрудили да чаршијским сплеткарењем и интригама о том сусрету учине немогућом ситуацију у којој би макар неку истину овој земљи рекли они којима се, упркос слому за који су одговорни, верује више него мени.

Успели су у томе?

С обзиром да они са којима сам разговарао ћуте, изгледа да су, макар привремено, успели.

Да ли ће се тим механизмима креирана слике реалности одупрети истрага о политичкој позадини убиства премијера Ђинђића?

Јако ми је тешко да, лишен емоција, ћутим чекајући да институције дођу до мени добро познате истине о одговорности политике коју је репрезентовао Војислав Коштуница. Он је био наш кандидат за председника, али не и наш председник. То су, јер им је тако нешто омогућио кроз дистанцу према нама, у њему добили политика злочина и злочинци који су уништили животе милиона људи на простору бивше Југославије. Променила се епоха, али не и они. Коштуница им је направио уточиште кроз најнецивилизованију политику која је вођена у Србији.

Мислите да то може да се докаже на суду?

Коштуничина панична реакција је последица огромног страха да га они који знају истину о Зорановом убиству не напусте попут Титаника који тоне, и открију позадину атентата у замену са статус сарадника.

Хоћете да кажете да је Коштуница политички инспиратор убиства?

Не само политички инспиратор, већ и апсолутна политичка логистика.

Људима који су убили премијера Ђинђића?

Апсолутно.

Мислите да је Коштуница знао да ће оно што ради довести до Ђинђићевог убиства?

Коштуница је имао политички програм криминализације Ђинђића која је представљала отворени позив на Зораново убиство. О томе постоји превише доказа. С обзиром да су ми они познати, немам право да ћутим и бежим од истине. Побуна ЈСО-а била је увод у 12. март јер је у том тренутку Коштуница, поражен у властитој коалицији и немоћан у парламенту, променио средства политике. Црвене беретке су постале његови посланици, а њихова база у Кули, парламент.

То ћете рећи на суду?

Тамо идем као сведок политичких притисака којима је била изложена влада чији сам био члан. Суд ће рећи своје, мада не постоји институција која може да промени став друштва о Коштуници, који је постао симбол за неспособност, подмуклост и апсолутну одговорност за Зоранову трагедију.

А људи о којима говорите позивају се на ваше властите речи да вам је савест чиста, а руке прљаве?

То је цена коју плаћам због тога што читам Сартра, и понекад помислим да то раде и они који ме критикују. Та цена је у сваком случају много мања од оне коју је платио Зоран Ђинђић. Било би неискрено када бих рекао да ме баш брига за оно што говори Коштуница. Његова потреба да јавност не сазна ништа о њему, а да се открије све о другима, јасно говори коме су руке прљаве.

Прибојавате ли се да ће се на суду сазнати нешто од прича о вашим посетама Шилеровој?

То је само део арсенала подмукле политике, један од њених плотуна. Пре тога сам био пропали студент, плаћеник ЦИА или Тачија, наркоман и расиста. То је јалова, али паклена стратегија која је Србију осудила на политички мамурлук, у којој несметано могу да ме елиминишу без анестезије, брутално, клеветама, интригама, сплеткама, сатанизацијом мене, али и оних који су ми најближи.

А написи о изнајмљеној кући на Дединју коју нико не зна како плаћате и возилу које вреди као двеста просечних плата у Србији?

Знају они да сам годинама на Новом Београду. Не интересује њих моја адреса нити им превише смета Дединје о којем говорите, с обзиром да ме одатле и нападају. То говоре они који настоје да одржавају климу у којој би било нормално да ме убију на улици као пса. То је био разлог криминализације Зорана Ђинђића, његовог повезивања са Сурчином, Земуном, Шилеровом, шверцом цигарета и нафте. Покушавају да ме оспоре као личност јер су свесни да не могу да се супротставе мојој политици.

Како се носите са тим нападима и критикама?

То ми само потврђује да сам у праву.

**Да ли ћете у то уверити и колеге из странке, с обзиром на то да се ускоро бира
руководство ?**

То је тема за њих. Ја не могу да се понашам као политички пајац и да скупштине ЛДП-а претварам у карикатуре, као што то раде друге странке.

Не плашите се за своју позицију?

Напротив, ја се тој скупштини радујем зато што ће то бити прилика да начинимо унутрашњи преокрет. Треба нам снаге да одемо корак даље од "етике начела" која се своди на салонско жонглирање речима. Зато је и направљен ЛДП: не да би нам унутар странке било лепо што смо духовити и паметни када осуђујемо ствари око себе, већ да мењамо оно што чини живот неподношљивим.

(Време)